

ASOCIAȚIA DIRECTORILOR ECONOMICI ȘI CONTABILILOR
DIN JUDEȚELE DIN ROMÂNIA

Sentința civilă nr. 422 / 1999, Cod fiscal 11995962

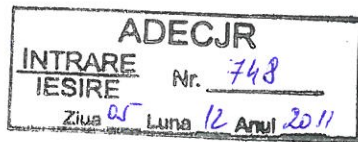
Sediu: Str. Păcii, Nr. 20, cod 820033, cam. 224, Tulcea, jud. Tulcea

Tel.: 0040 (0)240 – 517077 / 516604; 0040 (0)722 - 557512

Tel. / Fax: 0040 (0)240 – 516604

Web: www.adecejr.ro

E-mail: dgebf@cjtulcea.ro; adecejr@cjtulcea.ro; caraman@cjtulcea.ro

Se aprobă,
Președinte,
Caraman Sirma

RAPORT DE ACTIVITATE

privind vizita de studiu organizată în Letonia
în perioada 23 – 28 octombrie 2011

În conformitate cu calendarul de activități aferent proiectului „**Management financiar performant al fondurilor structurale – instrument de dezvoltare durabilă al unităților administrativ teritoriale**”, în perioada 23 – 28 octombrie 2011 s-a desfășurat o vizită de studiu în Letonia, cu participarea unui număr de 26 de directori economici sau personal din cadrul direcțiilor economice din consiliile județene din România.

În cadrul vizitei de studiu s-a desfășurat o întâlnire de lucru la Ministerul de Finanțe al Republicii Letonia, la Autoritatea de Management pentru Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune. Au participat la această întâlnire doamna Inta Liepa – director adjunct al Departamentului de Strategie al Fondurilor Europene și doamna Diāna Rancāne – director la Departamentului de Monitorizare al Fondurilor Europene. Autoritatea de Management din cadrul Ministerului de Finanțe este în directă subordonare a Secretarului de Stat iar Autoritatea de Audit din cadrul aceluiși minister este subordonată Ministrului de Finanțe. Autoritatea de Certificare și Plată este de asemenea la nivelul Ministerului de Finanțe, fiind organizată la Trezoreria de Stat.

Autoritatea de Management are responsabilități în ceea ce privește planificarea strategică a fondurilor structurale, organizarea cadrului de implementare al instrumentelor de pre-aderare cât și al celor post-aderare, sistemul de gestionare și control al fondurilor structurale (cadrul instituțional, politici și regulamente de implementare, sistemul de management al informației, aspecte juridice etc.). Sistemul de management al informației este un sistem centralizat utilizat pentru monitorizarea modului de absorbție al fondurilor europene, atât ca instrument de raportare cât și ca instrument de analiză al informației, (sistem care nu este public).

La nivel național există o comisie de monitorizare pentru cele 3 programe operaționale, ai cărei membri provin din toate instituțiile implicate în gestionarea fondurilor europene din regiunile Letoniei, ONG-uri și parteneri sociali. Comisia de monitorizare adoptă decizii asupra procedurilor scrise și stabilesc criteriile de evaluare a proiectelor, acestea fiind: administrative, de eligibilitate și de calitate. Comisia de Monitorizare are două subcomisii, pentru Fondul Social European și respectiv pentru Fondul European pentru Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune. Evaluarea cererilor de finanțare se realizează de către Comisia de Evaluare a Proiectelor în funcție de cele trei tipuri de criterii menționate anterior. Evaluarea tehnică a unui proiect este realizată de experți externi. Pentru fiecare proiect evaluat trebuie să existe două opinii care să coincidă. În situația în care doi evaluatori au opinii diferite asupra unui proiect, se va solicita o a treia opinie.

Ministerul de Finanțe coordonează și activitatea Biroului de Monitorizare al Achizițiilor. Acesta are atribuții în controlul ex-ante al procedurilor de achizițiilor publice desfășurate de către beneficiari (efectuată pe bază de eșantion) precum și în soluționarea contestațiilor. După semnarea contractului de finanțare, fiecare beneficiar depune la OI un plan de achiziții. Pe baza acestor planuri de achiziții depuse de beneficiari, Biroul de Monitorizare al Achizițiilor stabilește un plan anual de verificare. În cadrul acestui birou există un număr de 8 persoane angajate în cadrul unui contract de asistență tehnică, persoane care au atribuții de control ex ante al procedurilor de achiziții publice desfășurate de beneficiari. Există proiecte de anvergură pentru care achizițiile publice sunt verificate în proporție de 100% dar ca pondere în totalul procedurilor desfășurate pe proiecte finanțate din fonduri europene aproximativ 3% sunt verificate de acest birou. Referitor la lucrările suplimentare, în cazul apariției unor astfel de situații se organizează proceduri distincte de achiziție.

În Letonia există două nivele de Organisme Intermediare, nivelul 1 este constituit din instituții responsabile (Ministerul Economiei, Ministerul de Finanțe, Ministerul Educației și Științei, Ministerul Culturii, Ministerul Asistenței Sociale, Ministerul de Transport, Ministerul Sănătății, Ministerul Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale) și Cancelaria de Stat iar nivelul 2 include instituții de cooperare (7 agenții, respectiv: Agenția Centrală pentru Contractare și Finanțe, Centrul pentru Sănătate și Economie, Agenția pentru Dezvoltare și Investiții din Letonia, Fundația pentru Integrarea în Societate, Agenția de Stat pentru Ocuparea Forței de Muncă, Agenția de Stat pentru Dezvoltarea Educației, Agenția de Stat pentru Dezvoltare Regională).

Instituțiile responsabile au atribuții în stabilirea politicilor iar instituțiile de cooperare au atribuții în monitorizarea implementării proiectelor, procesarea cererilor de rambursare (inclusiv verificarea procedurilor de achiziții publice), verificarea pe teren, avizarea cheltuielilor solicitate la rambursare și transmiterea acestora către Autoritatea de Certificare și Plată. Fiecare Organism Intermediar are stabilit un anumit nivel anual de absorbție, care este detaliat pe luni iar în cazul în care acest nivel nu este atins, fondurile sunt realocate altor ministere cu un nivel mai bun de absorbție.

Beneficiarii pot depune și săptămânal cereri de rambursare (nefiind stabilit un plafon minim) iar în cazul în care există probleme cererea de rambursare se returnează beneficiarului în vederea rectificării și redepunerii.

Beneficiarii finali pot fi instituții ale guvernării centrale și locale, companii private, regiuni și autorități locale, ONG-uri etc.

Cadrul Național Strategic de Referință 2007 - 2013 din Letonia include 3 programe operaționale aprobate de Comisia Europeană:

1. Resurse umane și ocuparea forței de muncă (Fondul Social European);
2. Antreprenoriat și inovare (Fondul European pentru Dezvoltare Regională);
3. Infrastructură și servicii (Fondul European pentru Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune);

În cadrul întâlnirii, reprezentanții Autorității de Management au subliniat importanța stabilirii unui conținut mai general al programelor operaționale aprobate de Comisia Europeană, astfel încât acesta să nu necesite modificări în perioada de programare. Acesta a fost printre altele unul din aspectele care a contribuit la succesul obținut de Letonia în accesarea fondurilor europene (81% - nivel de contractare și 37% - grad de absorbție, respectiv plăți efectuate către beneficiari, din care 24% declarate către Comisia Europeană). De asemenea, o contribuție semnificativă au avut-o și "lecțiile" învățate de Letonia din perioada anterioară de programare (2004 – 2006), printre care au fost nominalizate: strategia de dezvoltare unificată, proceduri unitare de implementare, sistem de implementare simplificat, criterii clare de selecție a proiectelor, direcționarea fondurilor pentru finanțarea unor investiții și contractarea unor proiecte complementare (fondurile structurale având un rol semnificativ în măsurile de combatere a crizei economice), un accent deosebit acordat etapei de programare și evaluării ex - ante, resurse umane calificate, metodologie clară a conținutului programelor operaționale și definirea rezultatelor dar mai ales o comunicare activă cu Comisia Europeană și deținătorii de interese de la nivel național în vederea prevenirii unor negocieri oficiale prelungite. Referitor la resursele umane, în cadrul Autorității de Management lucrează 64 de persoane iar în sistemul de gestionare al fondurilor europene sunt implicate în jur de 1000 de persoane.

La toate acestea au contribuit și termenele reduse de evaluare și contractare a proiectelor și respectiv de procesare a cererilor de rambursare. Termenul de evaluare al unei cereri de finanțare este de maxim 3 luni (de la depunerea cererii de finanțare până la contractare) iar termenul de verificare al unei cereri de rambursare este de 20 de zile. Referitor la verificarea pe teren, vizitele sunt stabilite de OI (instituțiile de cooperare) în funcție de riscurile identificate (o vizită pentru un proiect cu risc minim).

Datorită crizei economice, au fost adoptate o serie de măsuri printre care au fost menționate diminuarea contribuției bugetului de stat (considerându-se că responsabilizarea beneficiarului este direct proporțională cu cuantumul contribuției proprii, cu cât este mai mare contribuția proprie cu atât beneficiarul va depune eforturi susținute pentru implementarea în bune condiții a proiectului) sau mărirea TVA-ului de

la 18% în anul 2009 la 22% în prezent. De asemenea, începând cu anul 2009 nu au mai fost acordate prefinanțări.

Referitor la sursele de finanțare, contribuția Uniunii Europene diferă în funcție de programul operațional, astfel:

- Resurse umane și ocuparea forței de muncă - 85% fonduri europene;
- Antreprenoriat și inovare – 50 /55% fonduri europene;
- Infrastructură și servicii – 75% fonduri europene;

Ca o concluzie finală a întâlnirii, reprezentanții Autorității de Management au subliniat câteva aspecte esențiale pentru o absorbție cât mai bună a fondurilor structurale, respectiv: proiecte deja pregătite înaintea unei perioade de programare, sistem stabil, reguli unitare, persoane competente și reguli clare de disciplină financiară.

O altă întâlnire desfășurată în cadrul vizitei de studiu a avut loc la Ministerul Agriculturii, în cadrul căruia este Autoritatea de Management pentru Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit. La această întâlnire au participat domnii Arvids Krivens și Ainars Nābels - Sneiders.

Ministerul Agriculturii are responsabilități în ceea ce privește politica de pescuit, exploatarea forestieră, zootehnie precum și agricultura.

Politica de Dezvoltare Rurală în Letonia vizează câteva obiective, printre care au fost menționate creșterea competitivității și nivelului salarial al fermierilor, creșterea competitivității sectorului agricol în conformitate cu cerințele Uniunii Europene, îmbunătățirea infrastructurii în mediul rural și aducerea acestora la standardele mediului urban, diversificarea oportunităților de angajare în mediul rural, crearea unor comunități rurale puternice și sustenabile, implementarea acquis-ului comunitar astfel încât să existe oameni prosperi în arii sustenabile și să fie populate zonele rurale.

Programul de dezvoltare rurală 2007 – 2013 a fost elaborat în conformitate cu Strategia națională de dezvoltare rurală și are în componență următoarele axe prioritare:

1. Creșterea competitivității și îmbunătățirea sectorului agricol și exploatarea forestieră (57% contribuție UE);
2. Îmbunătățirea mediului și a peisajului rural (45% contribuție UE);
3. Calitatea vieții și diversificarea economiei în zonele rurale (55% contribuție UE);
4. Implementarea abordării Leader (57% contribuție UE);

Unul dintre conceptele promovate de Ministerul Agriculturii este încurajarea fermierilor de a se asocia astfel încât să producă suficient de mult pentru a putea să își comercializeze produsele în marile lanțuri de magazine. În acest context, reprezentanții ministerului au prezentat un proiect finanțat din fonduri europene intitulat "masa de vis" (Dream Meal) care de fapt este o campanie de promovare a produselor bio – legume, brânzeturi, fructe, pâine produse în zonele rurale ale Letoniei, educând în același timp populația despre importanța mâncării sănătoase.

În timpul întâlnirii au mai fost prezentate o serie de date statistice privind ponderea suprafeței ocupate de păduri (46%), a terenului arabil (37%) și al pășunilor (17%), al categoriilor de fermieri (menționându-se că ponderea cea mai mare o au fermierii mici

dar 3% dintre fermieri dețin 47% din tot terenul arabil), ponderea persoanelor angajate în agricultură (7% în anul 2010), șomajul în mediul rural (18,7% înregistrat în 2010) precum și diverse aspecte referitoare la competitivitatea diverselor produse agricole, nivelul subvențiilor acordate și nivelul exporturilor.

Programul de vizite a inclus și o întâlnire la Ministerul Mediului și Dezvoltării Regionale, la care a participat doamna – Ilze Krieva director adjunct al Departamentului pentru Instrumente de Dezvoltare. Departamentul are responsabilități în inițierea, controlul și coordonarea diferitelor măsuri pentru dezvoltare regională și cooperarea teritorială finanțate din fonduri structurale și alte instrumente financiare locale și externe (norvegiene, suedeze). Divizia de Cooperare Teritorială îndeplinește funcția de Instituție Națională Responsabilă pentru Obiectivul 3 – cooperare teritorială europeană, focalizându-se pe proiecte de interes strategic în ceea ce privește cooperarea transfrontalieră. Astfel de proiecte vizează inovare și plus valoare regională, infrastructură, parteneriate urban – rurale și rețele de cooperare regionale.

Există trei programe de cooperare transfrontalieră:

- Letonia – Lituania (care este Autoritate de Management);
- Estonia – Letonia;
- Interreg Central Baltic – Suedia – Finlanda – Estonia – Letonia;

De asemenea, mai funcționează două programe de cooperare cu țări de la granița estică a Uniunii Europene, care nu sunt finanțate din fonduri europene, astfel:

- Letonia – Lituania – Belarus;
- Estonia (AM) – Letonia – Rusia;

Printre obiectivele vizate de programele de cooperare, au fost menționate: Îmbunătățirea accesului în regiune; Dezvoltarea infrastructurii sociale; Dezvoltarea anteprenoriatului; Soluționarea problemelor de mediu; Îmbunătățirea serviciilor publice; Dezvoltarea turismului transfrontalier; Dezvoltarea capacității instituționale a autorităților publice locale mici; Dezvoltarea strategiilor comune și planuri de acțiune; Inițiative oameni pentru oameni (cultură, sport);

Ministerul asigură o abordare de jos în sus în stabilirea priorităților pentru programe prin implicarea diferiților actori (parteneri sociale, alte ministere, autorități ale administrației publice locale). De asemenea, asigură coerență între programe și strategii (politici) pentru a nu exista dublă finanțare. Ministerul mai are responsabilități în dezvoltarea sistemelor naționale de management și control, elaborare de propuneri privind cadrul legislativ, planificarea cofinanțării naționale pentru bugetul anual al statului, activități de publicitate și informare conform cerințelor Uniunii Europene (diseminarea informațiilor la lansarea unor programe), coordonarea metodologică pentru controlul de prim nivel, evaluarea administrativă și de calitate a proiectelor iar în cadrul programelor unde ministerul este Autoritate de Management au responsabilități și de certificare a cheltuielilor.

Beneficiarii pot fi de asemenea autorități publice locale, ONG-uri, universități și societăți comerciale cu capital de stat sau societăți private. Sursele de finanțare sunt 85% FEDR și 15% Buget național.

Referitor la verificarea cererilor de rambursare, pentru a reduce cât mai mult termenele, se procedează de regulă la o verificare parțială a cererii de rambursare pe baza căreia se avizează 70% din suma solicitată la rambursare și după finalizarea procesului de verificare se acordă beneficiarului și diferența de 30%.

Ministerul Mediului și Dezvoltării Regionale este implicat și în gestionarea programului operațional – infrastructură și servicii, participând în calitate de Organism Intermediar la etapa de programare (stabilire criterii de evaluare), etapa de selectare și evaluare precum și etapa de monitorizare și control. Alocarea financiară pe acest program operațional este de 322.948.363 euro din care 274.506.107 euro reprezintă FEDR (85%). Autoritățile locale care accesează fonduri pe acest program operațional trebuie să îndeplinească anumite preconditii, printre care au fost menționate: existența unor strategii de dezvoltare locale, plan de investiții, respectarea principiului complementarității și al dezvoltării policentrice (investitiile propuse nu trebuie să se suprapună iar proiectele să fie complementare, integrate și să contribuie la dezvoltarea policentrică a comunităților). Proiectele depuse în cadrul acestui program operațional vizează asigurarea sustenabilității și creșterea atractivității orașelor precum și creșterea competitivității orașelor prin promovarea antreprenoriatului.

La Ministerul Educației și Științei a avut loc de asemenea o întâlnire în cadrul căreia s-a discutat despre planificarea, implementarea și monitorizarea fondurilor europene pentru educație și știință în perioada de programare 2007 – 2013. Acest program operațional a fost puternic afectat de criza economică ce a determinat o creștere a somajului și o direcționare a fondurilor europene pentru programe de reconversie profesională, școlarizare sau acordarea de burse pentru studenți în vederea încurajării acestora spre anumite domenii unde sunt locuri de muncă. De asemenea, un impact negativ l-a avut reorganizarea administrativă, proces prin care Letonia a trecut în anii precedenți și prin care au fost reduse numărul de unități administrative teritoriale de la 500 la 109. În această perioadă de reorganizare administrativă au fost sistate multe proiecte de educație/ instruire, fiind menținută implementarea doar în cazul proiectelor de investiții. În cadrul acestei întâlniri a fost de asemenea subliniată importanța adoptării unui cadru național strategic de referință bazat pe nevoi sectoriale reale, colectate în prealabil prin studii, analize situaționale precum și definirea unor obiective globale, specifice și operaționale clare, stabilirea unor indicatori de program specifici, măsurabili și realisti, a unor criterii de selecție stabile astfel încât să nu se introducă condiții noi în timpul procesului de implementare. Existența unei documentații de accesare a fondurilor cât mai flexibilă previne apariția problemelor în implementare. Cu toate acestea, există probleme în implementare, iar cele mai frecvente sunt neregulile în procedurile de achiziții publice. Prevenirea acestora se face prin consultări, verificări ex ante a documentațiilor de atribuire și monitorizare regulată.

Responsabilitățile Ministerului Educației și Științei în calitate de instituție responsabilă constau în: elaborarea criteriilor de selecție și regulamente, procesul de selecție și

aprobare a aplicatiilor de finantare, planificarea bugetului de stat, evenimente de informare si publicitate, controlul si monitorizarea rezultatelor la nivel de activități.

Agentia de Stat pentru Dezvoltarea Educatiei în calitate de institutie de cooperare are responsabilități în procesul de selectie si aprobare a aplicatiilor de finantare, contractare, monitorizare, control financiar si verificare pe teren, verificarea si aprobarea cererilor de rambursare, elaborarea declaratiilor de cheltuieli, aprobarea actelor aditionale la contractele de finantare si revizuirea planurilor de achizitii depuse de către beneficiari.

În cadrul programului vizitei de studiu a fost inclusă si o întâlnire la Consiliul Local Riga, la Departamentul de Dezvoltare al Orasului. La întâlnire a participat domnul Martins Menniks - seful diviziei proiecte internationale. În cadrul întâlnirii a fost prezentat pe scurt orasul Riga, a cărei suprafață este de 6984 km² si o populatie oficială de 700.000 de locuitori (în realitate existând în jur de 1048000 de locuitori luând în considerare studentiiși cei care lucrează în Riga dar au domiciliul în alte orase). De asemenea, au fost prezentate proiectele finalizate si cele aflate în curs de implementare (dintre care 12 proiecte finantate din fonduri europene). Un aspect care a contribuit la succesul obtinut în accesarea fondurilor europene a constat în utilizarea sistemului de management de proiect, care a fost initiat în anul 2005 prin stabilirea unor reguli interne pentru implementarea fiecărui proiect, reguli care au fost auditate si actualizate în perioada 2007 – 2008. În prezent, această institutie utilizează pe lângă un set de proceduri interne un sistem de intranet în care este înscris fiecare pas pornind de la ideea de proiect si sursa de finantare, până la planul de finantare (documentatia), semnarea contractului de finantare si finalizând cu implementarea proiectului. Există proceduri clare si termene pentru fiecare etapă cu persoane desemnate pentru elaborarea, verificarea si avizarea anumitor documente. De exemplu, pentru implementarea unui proiect aspectele financiare sunt în responsabilitatea departamentului financiar, implementarea tehnică este realizată prin sistemul de management al proiectului iar verificarea generală este realizată de departamentul de dezvoltare al orasului. Astfel, în orice moment se poate verifica prin acest sistem în ce stadiul este un proiect sau o anumită etapă, cine este responsabil de o anumită activitate, în cât timp trebuia realizată, în cât timp a fost realizată, dacă sunt întârzieri etc.

Referitor la problemele întâmpinate în implementare au fost nominalizate: asigurarea cofinantării (aspect solutionat prin apelarea la linii de credit) si desfășurarea procedurilor de achizitii publice.

O altă întâlnire desfășurată în cadrul vizitei de studii a avut loc la Primăria orasului Jelgava, al patrulea oras ca mărime din Letonia (cu o populatie de 64.000 de locuitori). La întâlnire a participat domnul primar Andris Rāviņš. Domnul primar a prezentat câteva dintre prioritățile de dezvoltare ale orasului, respectiv: crearea unei comunități educate, competitive, sănătoase si social activă, un centru urban dezvoltat din punct de vedere economic si un nivel de trai modern si sustenabil. Aceste priorități se regăsesc în documentele strategice ale orasului printre care au fost prezentate: strategia de dezvoltare pe termen lung 2007 – 2020, programul de dezvoltare integrată al orasului

2007 – 2013, planul multianual de investitii 2007 – 2013, planul teritorial 2009 – 2021 si programul de integrare al societății (2008 – 2013) ce include măsuri de integrare a minorităților si a persoanelor defavorizate.

De asemenea, a fost prezentată structura cheltuielilor în bugetul pe 2011, care este după cum urmează: educatie 37%, activități recreative, cultură si religie 4%, sănătate si protectie socială 9%, servicii publice 14%, protectie socială si sănătate 4%, activități economice 22%, protectia mediului 3%, managementul terenurilor si al locuinței 4%. Referitor la ponderea taxelor si impozitelor locale în bugetul local, aceasta este de 65% si este reprezentată în principal de impozitul pe clădiri si cel pe venit.

În cadrul întâlnirii au fost prezentate si câteva proiecte de investitii care vizează cresterea sigurantei în oras prin crearea unui centru de management al crizei, instalarea unui sistem de supraveghere video si corelare a semafoarelor din oras în functie de trafic, proiect ce contribuie si la cresterea sigurantei circulatiei. În ceea ce priveste proiectele de infrastructură au fost implementate proiecte de constructie si reabilitare străzi, proiecte de reconstrucie a sistemului de management al deseurilor, a sistemului de alimentare cu apă si canalizare precumsi proiecte ce vizează eficienta energetică. Primăria a depus de asemenea eforturi pentru sustinerea societăților care au dorit să acceseze fonduri europene pentru dezvoltarea diverselor activităților economice. Pe această linie, au fost dezvoltate proiecte în domeniul industriei grele si ingineriei, crearea unui parc tehnologic pentru dezvoltarea si constructia unor laboratoare de testare a materialelor, crearea unor incubatoare de afaceri si a unor centre de inovare.

De asemenea, au fost prezentate cele mai recente proiecte finantate din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (3.002.929 Lat), proiecte finalizate în anul 2010:

- "Îmbunătățirea infrastructurii de transport pentru accesibilitatea în oras si în zonele adiacente" – proiect ce a vizat cresterea calității si eficientei infrastructurii rutiere în oras prin impact pozitiv asupra mediului, ce contribuie la reducerea congestionării traficului pe străzile din oras si îmbunătățirea conditiilor pentru dezvoltarea regiunii (surse de finanțare FEDR – 82%, Buget local – 12%, Buget de stat – 3%);
- "Constructia infrastructurii de transport si utilități pentru educatie si sănătate" (surse de finanțare FEDR - 78,45%, Buget Local - 18,78% și Buget de stat - 2,77%);
- "Restaurarea centrului civic si adaptare pentru dezvoltarea turismului" ce a vizat dezvoltarea turismului de importanță regională si a unui centru cultural (surse de finanțare FEDR - 55,6%, Buget Local - 44,4%);

În finalul întâlnirii, reprezentantii întâlnirii au subliniat câteva aspecte importante pentru absorbtia de fonduri structurale, respectiv: o planificare adecvată, corelarea investitiilor si implementarea unor proiecte integrate.

Vizita de studiu s-a încheiat cu o întâlnire la Consiliul Local Jelgava, institutie ce a atras în anul 2009 aproximativ 5 milioane de euro iar în anul 2010 aproximativ 7 milioane de euro. Institutia are o unitate de dezvoltare în cadrul căreia lucrează 6 manageri de

proiect. Portofoliul de proiecte include 130 de proiecte deja finalizate si 64 în curs de implementare în anul curent.

Dintre acestea au fost mentionate proiecte finantate prin FEADR, respectiv: renovarea unor case culturale, dezvoltarea unor piste de biciclete, crearea unor locuri de joacă pentru copii, construirea unor terenuri de sport. Prin FEDR, au fost finantate proiecte în domeniul managementul apei (cresterea calitatii apei si reducerea poluării mediului), construirea unor săli de sport si dotarea infrastructurii educationale, conservarea valorilor istorice si culturale (reabilitarea unor centre si includerea acestora în circuitul turistic) precum si proiecte ce vizează îmbunătățirea si conservarea parcurilor (crearea de spatii de recreere).

Au mai fost implementate proiecte finantate din FSE ce au vizat instruirea angajatilor, organizarea de seminarii, schimburi de experientă si reconversii profesionale.

În ceea ce privește programul de cooperare transfrontalieră Letonia – Lithuania au fost derulate proiecte ce vizează reînnoirea tradițiilor prin crearea unor centre de arte si meserii precum si a unor ateliere mestesugăresti.

Referitor la activitatea de voluntariat din comunitate au fost mentionate activitățile de ecologizare a râurilor interne, activități la care participă si diverse ONG-uri.

Întrucât în în regiune functionează ferme ce îți desfășoară activitatea în domeniul producerii energiei verzi (biogaz), vizita de studiu a inclus si o vizită a unei asemenea investitii realizate din fonduri europene.

De asemenea, a fost vizitat si Centrul Regional de Turism Jelgava, clădire ce a fost restaurată printr-un proiect finantat din FEDR si care include un centru de informare turistică, o expozitie privind istoria regiunii Zemgale, o expozitie de costume nationale, o incursiune în istoria țării si a bisericii Sf. Treime, o sală de conferinte, o zonă panoramică si un restaurant. Biserica Sf. Treime a fost una din primele biserici Lutherane construite în Europa si reprezintă prima clădire din piatra din Jelgava. Constructia sa a început în anul 1573 iar clopotele si ceasul datează din 1567. În anul 1862, clădirea avea 80,5 metri fiind una dintre cele mai înalte clădiri din Jelgava. Clădirea a fost puternic afectată în timpul celui de-al doilea Război Mondial. În anul 1998, clădirea a fost inclusă în patrimoniul national cultural ca monument istoric iar în anul 2010 a fost reabilitată prin fonduri europene. Clădirea are în prezent o altitudine de 50,17 metri iar forma actuală păstrează arhitectura initială a bisericii.

La Ministerul de Finanțe s-a mai discutat și despre aplicarea Standerdelor Internationale de contabilitate (IAS), Standerdele Internationale de contabilitate în Sectorul Public (IPSAS) și Standarde Internaționale de Situații Financiare (IFRS). Având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 iulie 2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate, în Letonia situațiile financiare la nivelul conducerii centrale și locale precum și la nivelul entităților aflate în relație directă cu acestea sunt supuse standardelor IPSAS ce au la bază contabilitatea pe bază de angajamente, cu o singură excepție: veniturile din taxe. Rapoartele de execuție bugetară au la bază contabilitatea pe bază de numerar. Conținutul unui standard are o configuratie-tip care include: aria de aplicabilitate, definițiile legate de subiectul

standardului respectiv; aspecte legate de evaluarea elementelor patrimoniale și a tranzacțiilor, tratamente contabile standard și alternative.

În prezent sunt un vigoare 41 de Standarde Internaționale de Contabilitate (IAS), 8 Standarde Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) și 11 Standarde Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public.

Convergența cu IPSAS 1 și IPSAS 2: Componentele situațiilor financiare: - situația poziției financiare (bilanțul); - situația performanței financiare (contul de rezultat patrimonial); - situația fluxurilor de trezorerie; - situația schimbărilor în structura activelor nete/capitalurilor proprii; (-anexe la situațiile financiare; note explicative; conturi de execuție bugetară).

Principiile accrual (de angajamente) sunt: clasificarea activelor și datoriilor în bilanț, în curente și necurente; Prezentarea veniturilor și cheltuielilor în contul de rezultat după natură; Prezentarea numerarului în fluxul de trezorerie pe tipuri de activități; Prezentarea informațiilor despre bugetul aprobat, bugetul modificat și rectificat.

Standarde Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public, trebuie să ia în considerare caracteristicile distincte ale sectorului public și din acest motiv nu se pot baza numai pe ce s-a realizat prin IAS/IFRS. IPSAS folosește cadru IAS și nu are o bază proprie conceptuală specifică sectorului public, diferit din punct de vedere al cadrului legal și sistemul de securitate socială. Exemplu sunt comentariile pe tema definirii și recunoașterii veniturilor de tip non-schimb (inclusiv impozite, transferuri). Întrucât IAS 18 –venituri- recomandă în mod exclusiv tratament contabil pentru venituri ce decurg din vânzări de bunuri, închirieri, servicii, s-a adaptat IPSAS care include și venituri din redevențe, dividende, pe baza principiului îmbinării veniturilor din tranzacții de schimb.

În perioada actuală, când majoritatea veniturilor entităților publice din sectorul public derivă din tranzacții non-schimb, incluzând impozitele directe și indirecte, granturile guvernamentale, nu a fost posibilă adaptarea modificată a standardelor IAS existente și a trebuit creat un standard de sine stătător și se impune adaptarea standardelor la un numitor comun pentru a obține consens. Privind în perspectivă este nevoie de o analiză pentru a sprijini dezvoltarea viitoare a standardelor și pentru a ghida deciziile de punere în aplicare. Proiectul cadru conceptual IPSAS va aborda această problemă și ar putea conduce la îmbunătățirea standardelor și obținerea unui progres substanțial privind punerea în aplicare a IPSAS .

Ca o concluzie, aplicarea standardelor a atins parțial rezultatul său intermediar din țările membre care au adoptat și pus în aplicare contabilitatea de angajamente bazată pe standarde de contabilitate. Acesta este un proces în curs de desfășurare, pe parcursul ultimilor zece ani peste optzeci de țări s-au angajat în continuarea punerii în aplicare a standardelor IPSAS pe bază de angajamente sau similare.

ÎNTOCMIT,
MÎNDRU V. MONICA P.F.A.

ASOCIAȚIA DIRECTORILOR ECONOMICI ȘI CONTABILILOR DIN JUDEȚELE DIN ROMÂNIA

Sentința civilă nr. 422 / 1999, Cod fiscal 11995962

Sediu: Str. Păcii, Nr. 20, cod 820033, cam. 224, Tulcea, jud. Tulcea

Tel.: 0040 (0)240 – 517077 / 516604; 0040 (0)722 - 557512

Tel. / Fax: 0040 (0)240 – 516604

Web: www.adecjr.ro

E-mail: dgebf@cjtulcea.ro; adecjr@cjtulcea.ro; caraman@cjtulcea.ro

CONCLUZII

privind vizitele de studii din Olanda și Letonia
-accesarea și implementarea fondurilor structurale-

Analizând rapoartele de la cele două vizite de studii, putem aprecia că acestea au fost foarte utile pentru participanți, din prezentările făcute de gazde s-au reținut aspectele pozitive din practica celor două țări, dar și unele aspecte negative care au determinat unele probleme în implementarea proiectelor finanțate din fondurile structurale.

În cadrul întâlnirilor au fost discutate câteva aspecte/exemple de bună practică care ar putea fi replicate în România în vederea îmbunătățirii modului în care sunt gestionate fondurile structurale și care ar putea contribui la o creștere a gradului de absorbție al acestora, după cum urmează:

- a) **Crearea unui sistem stabil și unitar de gestionare a fondurilor structurale, prin înființarea unei singure Autorități de Management cu atribuții de elaborare politici și programe** (stabilire priorități de dezvoltare și diminuare discrepante inter și intraregionale, elaborare proceduri unitare simplificate și reguli de disciplină financiară, metodologii clare privind conținutul programelor operaționale, comunicare activă cu Comisia Europeană și raportare, evaluare programe operaționale etc.), instituție care să gestioneze toate programele operaționale; Crearea unor organisme intermediare la nivel regional/local în funcție de specificul programului operațional cu atribuții de evaluare proiecte, contractare, monitorizare și verificare; Reducerea numărului de instituții implicate în procesul de verificare a cererilor de rambursare (practic crearea unui singur nivel de verificare) ar conduce la reducerea timpului de procesare a cererilor de rambursare și implicit efectuarea plăților în timp util ceea ce ar asigura un flux de disponibil mai eficient și o creștere a gradului de absorbție;
- b) **Sabilirea unor criterii clare de selecție a proiectelor și a unor ghiduri unitare simplificate;** Încurajarea proiectelor integrate care să presupună o corelare a investițiilor (ex. un proiect ce vizează reabilitarea unui tronson de drum să includă și lucrări de reabilitare a sistemului de canalizare și alimentare cu apă; un proiect de reabilitarea/extinderea unei școli să includă dotarea acestuia precum și amenajarea de spații verzi, curtea școlii etc.) și punctarea complementarității proiectelor propuse pentru finanțare; Corelarea criteriilor de evaluare cu prioritățile naționale, acordarea de puncte pentru relevanța față de

politicile locale, sustenabilitatea și plus valoarea proiectului finanțat va asigura o bază mai eficientă de selecție a cererilor de finanțare;

- c) **Verificarea ex ante a achizițiilor publice (pe baza de eșantion sau risc identificat sau în funcție de valoarea proiectului/valoarea estimată a contractului de lucrări)** ar asigura o mai bună respectare a cadrului legislativ specific și ar preveni aplicarea corecțiilor financiare;
- d) **Considerarea cheltuielilor aferente lucrărilor suplimentare ca fiind neeligibile** și încurajarea beneficiarilor/autorităților contractante de a își stipula în contractele de prestări servicii de proiectare a unor penalități pentru omisiuni/erori de proiectare, revizuirea proiectelor tehnice înainte de definitivarea caietelor de sarcini și lansarea procedurilor de achiziții publice pentru atribuirea contractelor de lucrări precum și evitarea procedurilor de negociere pentru suplimentarea contractului inițial de lucrări prin organizarea unor proceduri de achiziție distincte în condițiile prevederilor legale în vigoare; Astfel, vor fi evitate situații ce conduc la aplicarea de corecții financiare sau suspiciuni de viciere a unor proceduri de achiziție publică;
- e) **Reducerea termenelor de procesare a cererilor de rambursare prin verificarea parțială și avizarea unui procent din suma solicitată la rambursare și avizarea ulterioară a sumei rămase după finalizarea procesului de verificare** (conform modelului utilizat în Letonia); Astfel, prin reducerea termenul parcurs de la depunerea cererii de rambursare până la efectuarea plății pot fi evitate anumite blocaje financiare ale beneficiarilor, sistări ale unor investiții, prelungiri a perioadelor de implementare a proiectelor etc.;
- f) Declararea taxei pe valoarea adăugată ca fiind cheltuială eligibilă;
- g) **Acordarea unor tranșe intermediare de la Uniunea Europeană înainte de efectuarea plăților** (conform modelului olandez);
- h) **Crearea unei baze de date la nivel național care să poate fi accesată de către beneficiari pentru a afla diverse informații privind stadiul evaluării** unei cereri de finanțare sau stadiul verificării unei cereri de rambursare, sumele avizate, eventuale sume suspendate la plată sau sumele considerate neeligibile cu justificarea aferentă;
- i) **Depunerea documentelor suport aferente cererilor de rambursare în format electronic pe baza unei semnături digitale**, aspect ce ar conduce la diminuarea volumului de hârtii procesate (reducerea timpului de elaborare a unei cereri de rambursare precum și al celui de verificare) și la reducerea riscului de degradare în timp sau pierdere a unor informații prin crearea unei arhive electronice;
- j) **Utilizarea de către beneficiari a unei baze de date elaborate pe bază de proceduri care să conducă la eficientizarea și responsabilizarea personalului** implicat în implementarea unor proiecte cu finanțare nerambursabilă (control intern conform modelului prezentat de Primăria municipiului Riga);
- k) **Stimularea și atragerea în sistemul instituțional de gestionare a fondurilor structurale a unor persoane calificate** și responsabile, resursele umane având un rol important în procesul de gestionare al fondurilor structurale;

Presedinte,
Caraman Sirma

